

TÁJÉKOZTATÓ

Sárospatak városban a foglalkoztatás helyzetéről, a munkanélküliség alakulásáról

A Sárospataki Járás Budapesttől 270 km távolságra, észak-keletre, az Alföld és a Zempléni-hegység találkozásánál, a Bodrog folyó két oldalán helyezkedik el. A járás központja Sárospatak, amelyhez 16 település tartozik. A népesség száma 25017 fő, az egyetlen városban a népesség 51 %-a él. A munkaügyi kirendeltség illetékessége 2013. július 1-ét követően megegyezik a járás illetékességi területével.

Sárospatak és vonzáskörzete jelentős iparral nem rendelkezett és jelenleg sem rendelkezik, a gazdaság súlypontja a szolgáltatási ágazat (60%), ipari, építőipari ágazat (30%), – a térség természeti adottságaiból adódóan – a szőlő- és borkészítés, valamint a turizmus-vendéglátás. Hagyományosan nagy szerepe van a mezőgazdasági tevékenységnek, részaránya közel 10%. A térségben működő vállalkozások jellemzően a kis- és középvállalkozások kategóriájába sorolhatók.

A szőlő-bor ágazatban több komoly tőkével rendelkező gazdasági társaság működik, amelyek jelentős beruházásokat hajtottak végre az utóbbi években. Ezek főként az ültetvénytelepítésben és korszerű borászati technológiákban öltöttek testet, és jelentős foglalkoztatási vonzatuk nem volt. Ugyanakkor a hagyományos növénytermesztés és állattenyésztés komoly jövedelmezőségi problémákkal küszködik, csakúgy, mint a korábban jól prosperáló textilipar.

A viszonylag kedvezőtlen közlekedési feltételek és infrastrukturális hiányosságok miatt a befektetőknek nem jelent célterületet a térség. Jelentős gond továbbá az is, hogy nem áll rendelkezésre megfelelő mennyiségű és minőségű szakképzett munkaerő. Magas az alacsony végzettségű álláskereső aránya.

Térségünkben az egyéni és társas vállalkozások száma 1244. A foglalkoztatás döntően Sárospatakon valósul meg. A működő vállalkozások zöme 50 fő alatti (1350), az 50 és 250 főt foglalkoztató cégek száma alacsony (270), 250 fő felett foglalkoztató cég nem található a térségben.

Jelentősebb munkáltatók:

Mezőgazdaság:

Dózsa Mezőgazdasági Zrt. Kenézlő	100-120 fő
Geo-Milk Kft. Sárospatak	90-120 fő
Tokaj-Oremus Kft. Tolcsva	50-70 fő
BIOFARM Kft.	20-40 fő
Megyer Zrt.	20-40 fő

Ipar:

Feldolgozóipar:

Pataki Ruhaipari Rt. Sárospatak	100-120 fő
Grega Kft. Sárospatak	20-40 fő

Gépipar:

BOSS Hungária 2006 Kft. Sárospatak	150-180 fő
FERRO-TOOL Rt. Sárospatak	20-50 fő
FRAISA Kft. Sárospatak	70-90 fő
RUBIKON-TEXT Kft. Sárospatak	20-30 fő
Technometall Kft. Sárospatak	20-30 fő
Elga-Zár Kft. Olaszliszka	20-30 fő
SÁRGÉPSZER Kft. Sárospatak	20-30 fő
RUFÉM Kft. Bodrogolaszi	30-50 fő
PEFORG Bt.	10-15 fő

Egyéb ipar:

Kék és Társai Kft. Sárospatak	25-50 fő
Sárospataki Kerámia Kft. Sárospatak	25-50 fő
DYNAMIS Kft.	10-15 fő

Élelmiszeripar:

Norpan Kft. Sárospatak	20-30 fő
Sárospatak Hungária Kft. Sárospatak	15-50 fő
Borsa Hungary Kft.	5-10 fő

Építőipar:

ÉPSZER Zrt. Sárospatak	80-100 fő
DOPEX Kft. Sárospatak	10-50 fő
Weinberg-93 Kft. Sárospatak	30-60 fő
PJ Centrál Bau Kft.	5-10 fő

Kereskedelem, vendéglátás:

FOR YOU 2. Kft. Sárospatak	40-60 fő
Kispatak 2000 Kft. Sárospatak	100-170 fő
Zemplén Idegenforgalmi Kft. Sárospatak	50-100 fő
Ajtai és Társai Kft. Sárospatak	10-25 fő
Bömbi 1948. Kft. Sárospatak	10-25 fő
Vár Vendéglő-94 Bt.	5-10 fő
Zempléni Huszár Kft.	5-10 fő

A munkaerő mobilitását rontják a magas közlekedési és lakhatási költségek, fokozva a várostól távoli településeken élők hátrányát. Közel 5 % népességfogyás jellemző, amely a gazdasági stagnálást, a prosperitás hiányát jelzi. A népességfogyás nagyobb részt az elvándorlásból adódik, amely főképp a fiatalok körében jelentős.

2013. évben a kistérség gazdasági helyzete jelentősen nem változott. A gazdasági válság mélypontján túljutva, a piaci pozíciókban némi javulás volt megfigyelhető, főként a fémfeldolgozás-fémmegmunkálás területén.

A kereskedelem területén kialakult foglalkoztatási szint várhatóan stagnálni fog, mivel csökken a fogyasztás, illetve a vásárlóerő. Az utóbbi évek kereskedelemfejlesztései némileg növelték a foglalkoztatási szintet az ágazatban, de számottevő mértékkel nem bírnak.

Ipari fejlesztések területén a svájci tulajdonú FRAISA Kft. hajtott végre jelentős fejlesztést, amelynek főképp a kvalifikáltabb munkaerőt érintő foglalkoztatási vonzata volt.

Évente kb. 500 - 600 munkaadóval tartunk rendszeres kapcsolatot. A vállalkozások jellemzően a kereskedelem, fémfeldolgozás, építőipar, mezőgazdaság, élelmiszeripar, textiláru gyártása és a lakossági szolgáltatások valamelyik területén működnek.

Közsféra és intézmények:

A foglalkoztatásban jelentős szerepet töltenek be az önkormányzat és intézményei, a szociális intézmények, valamint az önkormányzat Kommunális Szervezete. Az állandó köztisztviselői, közalkalmazotti létszám mellett nagy számban foglalkoztatnak közmunkásokat. Sárospatak városban 1 mezőgazdasági projekt keretében 83 fő foglalkoztatására nyílt lehetőség, a hagyományos 6-8 órás foglalkoztatás 195 fő részvételével július 31., illetve szeptember 30-ig valósul meg.

Civil szervezetek (alapítványok, egyesületek, közhasznú társaságok):

Az állam vagy az önkormányzat által fel nem vállalt, közfeladatok ellátására létrejött társulások. Mivel még erőtlén a civil szféra, ezért nagyobb létszámot nem képes foglalkoztatni.

- Zempléni Családokért Alapítvány
- Sárospataki Népőiskolai Egyesület
- Mozgáskorlátozottak Sárospataki és Zempléni Térségi Egyesülete
- Sárospataki Munkanélküliek Egyesülete.

Szolgáltatás, kereskedelem:

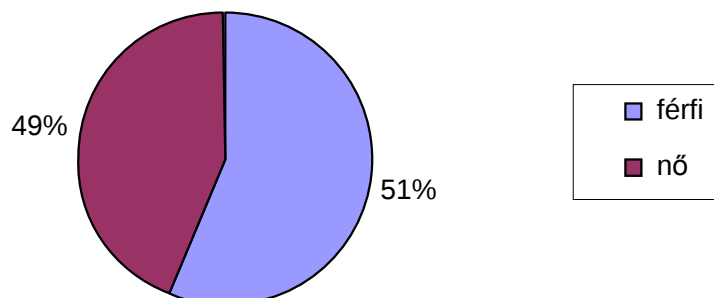
A szolgáltatásban és a kereskedelemben a magánszféra vált meghatározóvá. Itt található a legtöbb magánvállalkozó, és jelentős a foglalkoztatottak száma is.

Elterjedt a városban a szállásadás a város idegenforgalmi nevezetességeinek köszönhetően. A vendéglátó tevékenység is jelentősnek mondható, a megvalósult fürdőfejlesztés várhatóan az idegenforgalom további fellendülését hozza.

Munkavállalók:

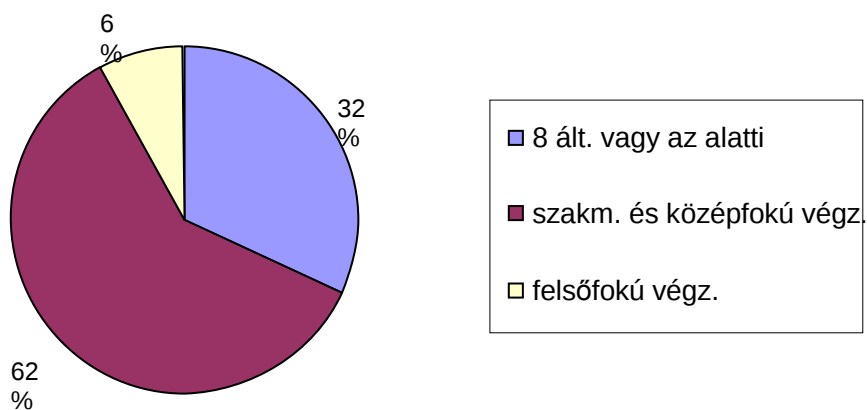
Városunkban az elmúlt évekhez viszonyítva jelentősen csökkent az álláskeresők száma a közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően. A téli közfoglalkoztatás hatására év végén 487 fő regisztrált álláskereső volt a városban, 2014. április végén 732 főre emelkedett, de a 195 főt májusi kezdéssel sikerült elhelyezni hagyományos közfoglalkoztatás keretében.

Álláskeresők nemek szerinti megoszlása

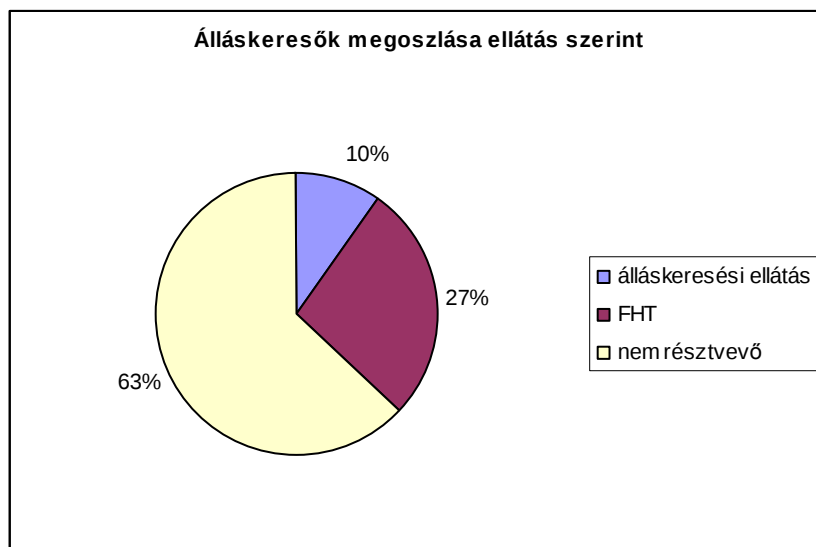

Iskolai végzettségük szerint 8 általános vagy az alatti 233 fő (32 %), szakmunkás és középfokú végzettségű 452fő (62 %), felsőfokú végzettségű 47 fő (6 %)

Iskolai végzettség szerinti megoszlás

Álláskeresési ellátást 73 fő (10 %), FHT 195 fő (41 %), ellátásban nem részesül 464 fő (63 %).

Regisztrált munkanélküliek számának évenkénti összehasonlítása ellátási forma szerint Sárospatak városban:

Év	Nyilvántartott összesen	Tartós álláskereső	Járadék típusú ellátás	Álláskeresési segély	Foglalkoztatást helyettesítő tám.	Rendszeres szociális segély	Munkakeresési népszerűség	Relatív mutató (%)
2010.	944	287	147	114	337	46	9244	10,27
2011.	801	188	149	9	238	0	9096	8,81
2012.	893	259	108	10	372	0	8962	9,96
2013.	744	267	44	9	323	0	8852	8,04
2014. május	732	167	59	14	195	0	9259	7,9

A foglalkoztatási szint növelése érdekében tett intézkedéseink:

- munkaerő közvetítés
- foglalkoztatás bővítés támogatása (munkaerő-piaci programok) dec. FA, TÁMOP
- közfoglalkoztatás támogatása (START, hagyományos)
- humán erőforrás fejlesztés (képzés) TÁMOP, dec. FA
- munkahelymegőrzés támogatása dec. FA, OFA, KÖFA
- munkaerő-piaci szolgáltatások (álláskeresési technikák, preventív FIT, pályaválasztás, stb.

Munkaerő közvetítés:

Kirendeltségünk egyik legfontosabb feladatának tartjuk a munkaerő közvetítést. 2013. évben a közvetítések száma 4125 volt, amelyből 3568 (86%) volt sikeres. Jellemzően a létrejött munkaviszonyok 77%-ához kapcsolódott valamilyen támogatás, 23 %-a támogatás nélkül jött létre.

Foglalkoztatás bővítés támogatása:

Azok a munkáltatók, akik vállalják pályakezdő fiatalok vagy a munkaerőpiacon hátrányos helyzetűek (tartós munkanélküliek, GYES-ről, GYED-ről visszatérők, alacsony iskolai végzettségűek) foglalkoztatását, foglalkoztatási támogatást vehetnek igénybe. Háromtól 12 hónap időtartamra kérhetik a bér és járulékaik 50 % - os megtérítését. Ugyanezt a célt szolgálják a Társadalmi Megújulás Operatív Programok (TÁMOP 1.1.2, TÁMOP 1.1.3) is.

2013-ben 472 munkavállaló foglalkoztatását segítettük elő ezzel a támogatási eszközrendszerrel, amelynek keretében 242,3 mFt-ot fizettünk ki támogatásként.

A 2014. év első öt hónapjában, ebben a konstrukcióban 245 fő létesített munkaviszonyt 140,6 mFt támogatással.

Közfoglalkoztatás támogatása:

Városunkban az elsődleges munkaerőpiac nem kínál foglalkoztatási lehetőséget az álláskeresőket jelentős részének. Számukra hosszú évek óta a közfoglalkoztatás keretében tud az önkormányzat intézményein keresztül munkalehetőséget biztosítani.

A közfoglalkoztatás az elmúlt évben jelentős változásokon esett át. Előtérbe került az értékteremtés, olyan önkormányzati feladatok vállalása, amivel termékeket állítanak elő, szolgáltatásokat végeznek. A programok tervezése, kivitelezése az önkormányzatok feladata, melyet a Belügyminisztérium koordinál és finanszíroz a munkaügyi szervezeten keresztül. Az értékteremtő programokhoz biztosított a megvalósításhoz szükséges eszköz- és anyagköltség, valamint a bérek és járulékok költsége is.

Sárospatak város élt a lehetőséggel, az önkormányzat vezetői felismerték annak jelentőségét, és különböző programokat indítottak, amelyek nagymértékben hozzájárultak a foglalkoztatottság növeléséhez.

2013-ban a START programokban 449 fő vett részt 387,7 mFt támogatással, 2014-ben számuk ez ideig 83 fő és 106,6 mFt a támogatás.

A START mezőgazdasági programokban zöldséget termelnek, amelyet a közétkeztetésben használnak fel. Az előző évben megkezdett fóliás növénytermesztést duplájára bővítették, és nőtt a szabadföldi növénytermesztés területe is.

A START mintaprogramok mellett továbbra is működik a hagyományos közfoglalkoztatás, ahol 6-8 óra keretében tudnak munkát vállalni az önkormányzatoknál és intézményeinél az álláskeresőket. 2013. évhez képest jelentősen változott a foglalkoztatottak száma, 55 fő helyett 195 fő került ebbe a foglalkoztatási formába. A közfoglalkoztatási programok a második félévben kerülnek bővítésre, remélhetően újabb programelemek indítását engedélyezi a

Belügyminisztérium. A közfoglalkoztatás azonban nem lehet cél, csak eszköz. Eszköz a munkanélküliség csökkentésére és a humánerőforrás potenciáljának megtartására (a képzéseken keresztül, lásd: mezőgazdasági képzés), fejlesztésére. A programok résztvevői megtartott munkavégző képességüknek köszönhetően nagyobb eséllyel tudnak állást keresni és helyállni a versenyszférában.

START mintaprogramok közfoglalkoztatási adatai:

Programok	2012. évi költség mFt	fő	2013. évi támogatás mFt	fő	2014. évi támogatás mFt	fő
Belvíz I.	16,7	20				
Belvíz II.	13,3	10				
Illegális hulladéklerakó megszüntetése	1,5	6	51,5	58		
Közút	15,6	20	68,9	55		
Mezőgazdaság I.	59,7	50	34,7	27	106,6	83
Mezőgazdaság II.			32,8	20		
Téli – egyéb I.	36,3	50	66,9	52		
Téli – egyéb II.			12,8	12		
Közszolg. Nonprofit Kft.	7,9	6	14,1	12		
Téli közf. + képz. márc. dec.			63,9 42,1	113 100		
Ö s s z e s e n	171,0	162	387,7	449	106,6	83

Hagyományos közfoglalkoztatás:

Intézmények	2012. évi támogatás eFt	fő	2013. évi támogatás eFt	fő	2014. évi támogatás eFt	fő
A Művelődés Háza	2.292	7	722	3	762,7	3
Gondozási Központ	880	3	655	3	906	3
Vay M. Református Szakképző Iskola	1.486	5	655	3		
Sárospataki Közszolg. Nonprofit Kft.	12.090	73	3.408	14	2.225	6
Örömhírvétel Görögkat. Óvoda			445	2		

Görögkatolikus Egyház			218	1		
Carolina Óvoda	1.047	4	655	3	508	2
Magyar Nemzeti Múzeum Rákóczi Múzeuma	1.011	1	1.311	6	339	1
Sárospataki Torna Club			223	1	175	1
Klebensberg Intézményfenntartó Közp.			2.966	15	2.431 1.075	17 12
Római Katolikus Egyházi Gyűjtemény	150	1	267	1	354	2
Városi Rendelőintézet	256	1	496	2	508	2
SIDINFO Kft.			268	1	765	2
Kommunális Szervezet	1.315	4				
Árpád Vezér Gimnázium	3.503	11				
Farkas Ferenc Műv. Isk.	813	3				
II. Rákóczi F. Ált. Iskola	2.471	9				
Sárospatak Önkorm.					13.602 17.771	38 101
Vay Miklós Ref. Szakképző Iskola					623	3
Zemplén Help Alapítvány					278	1
Zempléni Vízilabda Klub					223	1
Ö s s z e s e n :	27.314	122	12.289	55	42.545,7	195

Humánerőforrás fejlesztés, munkaerőpiaci-képzés:

A nyilvántartott álláskeresőik képzését fontosnak ítéljük és próbáljuk egyfelől korrigálni az iskolarendszerű képzés hiányosságait és összhangba hozni azt a munkaerő-piaci igényekkel, másfelől a megszerzett tudással értékesebbé tenni őket, mint potenciális munkavállalókat az elsődleges munkaerőpiacon.

A 2013. évben Sárospatakon megvalósult munkaerő-piaciképzéseinken 156 fő vett részt, az alábbi területeken:

- Ács, állványozó	2 fő
- Győri Pilot (CNC végzettségűeknek)	3 fő
- Középfokú angol (Szerencs)	2 fő
- Pincér (Tokaj)	1 fő
- Női szabó	16 fő
- TB ügyintéző (Szerencs)	1 fő
- Földmunka, rakodógép kezelő	2 fő
- Középfokú angol (Miskolc)	1 fő
- Alapfokú angol + ECDL (Saújhely)	1 fő
- Gombatermesztő	15 fő
- Szakács (Saújhely)	1 fő
- Pincér (Saújhely)	1 fő
- Pénzügyi, számviteli ügyintéző (Saújhely)	4 fő
- Alapfokú német + ECDL	11 fő
- Gépheállító	15 fő
- CNC forgácsoló (Miskolc)	1 fő
- GKI autóbuszvezetői és tehergépkocsi vezetői összevont	1 fő
- Rehabilitációs segítő, nevelő (Saújhely)	1 fő
- CNC forgácsoló	10 fő
- Élelmiszer- és vegyiárú eladó	1 fő
- Alapfokú angol + ECDL	9 fő
- Társadalombiztosítási és bérügyi szakelőadó	1 fő
- CNC forgácsoló (Saújhely)	2 fő
- Tisztítás-technológiai szakmunkás	13 fő
- CNC forgácsoló	15 fő
- Víz-, csatorna- és közműrendszer szerelő	13 fő
- CNC forgácsoló (Saújhely)	1 fő
- Alapfokú német + ECDL	12 fő

2014. évben az eddig eltelt időszakban az alábbi képzésekbe kapcsolódtak be állásukeresőink:

- CNC forgácsoló	3 fő
- TB ügyintéző (Miskolc)	1 fő
- Szakács	11 fő
- Pénzügyi-számviteli ügyintéző (Szerencs)	1 fő
- Óvodai dajka (Miskolc)	1 fő
- Szociális gondozó	15 fő
- Gyógypedagógiai segítő munkatárs	1 fő
- Logisztikai ügyintéző (Saújhely)	2 fő
- Angol alapfokú + ECDL	11 fő
- C+CE+GKI (Miskolc)	2 fő

- Fogyóelektródás védőgázos ívhegesztő	15 fő
- Pedagógiai és családsegítő munkatárs	2 fő
- Gépi forgácsoló	1 fő
- Tisztítás-technológiai szakmunkás	10 fő
Ö s z s e n :	76 fő

2014. második félévében tervezzük még indítani az anyagi lehetőségink függvényében a következő tanfolyamainkat:

- Kőműves és hidegburkoló	12 fő
- Szárazépítő	14 fő
- Idősgondozó	16 fő

Munkaerő-piaci szolgáltatások:

Kirendeltségünkön a sárospataki lakosoknak az alábbi szolgáltatásainkat tudjuk megajánlani:

- álláskeresési technika oktatása
- álláskereső klubfoglalkozás
- munkaerő-piaci információk nyújtása
- munkavállalási tanácsadás
- pályaválasztási és pályakorrekciós tanácsadás
- impulzusfoglalkozás
- reintegráló tréning

Ezen kívül Foglalkozás információs tanácsadással (FIT) is foglalkozunk a kirendeltségen, amelynek elsődleges célcsoportjai az általános iskolás és középiskolás végzős tanulók, célja pedig a prevenció, a munkanélküliség megelőzése.

Folyamatosan érkeznek hozzánk csoportok a helyi általános iskolákból, valamint az Árpád Vezér Gimnáziumból, a Vay Miklós Református Szakképző Iskolából, és a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumából is.

Sárospatak, 2014. június 17.

Baranyi József
kirendeltségvezető